

Тихончук О.*

АНАЛІЗ ВЕКТОРІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Постійне підвищення рівня відкритості вітчизняної економіки та реалізація стратегічних завдань соціально-економічного розвитку зумовлюють необхідність формування зовнішньоекономічної політики України, виходячи з пріоритетності національних економічних інтересів.

Дане питання досліджували науковці Крючкова І., Данилова К., Шевчук В., Корнієнко Є., Василенко Ю., але актуальним є статистичний аналіз векторів зовнішньої торгівлі України зі стратегічними партнерами.

Аналіз міжнародно-економічних відносин України показав, що імпорт за січень-серпень 2010 р. з країн СНД в Україну становив 43,5%, Європи - 33,4% (в т.ч. з країн Європейського Союзу - 31,8%), Азії - 15,9%, Америки - 4,9 %, Африки - 1,7%, Австралії і Океанії — 0,6%. У загальному обсязі імпорту найбільші надходження здійснювалися з Російської Федерації - 36,2%, Китаю - 7,7%, Німеччини - 7,4% Польщі - 4,2%, Білорусі - 3,9%, США - 2,9%. Обсяги експорту в країни СНД становили 35,5% від загального обсягу експорту, Азії - 27,3%, Європи - 26,6% (в т.ч. в країни Європейського Союзу - 24,8%), Африки - 6,2%, Америки - 4,3%, Австралії і Океанії - 0,1% [1].

Росія є основним торговим партнером України. Товарообіг України з Російською Федерацією за 2009 рік становив \$21,7 млрд. і зменшився у порівнянні з 2008 роком на \$13,4 млрд. або на 38,2 %. Експорт товарів з України у порівнянні з 2008 роком зменшився на \$7,2 млрд. або на 46%, та становив \$8,5 млрд.. У структурі експорту товарів в 2009 р. найбільш вагомими були наступні групи: продукція машинобудування - 34,4%, металургійної промисловості - 19,0%, продовольча продукція - 16,3%, продукція хімічної промисловості - 9,7%.

Імпорт товарів у порівнянні з 2008 роком зменшився на \$6,1 млрд. або на 31,8%, і становив \$13,2 млрд.. У структурі загального українського імпорту за 2009 рік товари займають 95,3% (у 2008 році – 95,6%). У структурі українського експорту товарів в 2009 р. найбільш вагомими були наступні групи: енергоносії - 61,9%, продукція хімічної промисловості - 10,5%, продукція машинобудування - 10,7%, продукція металургійної промисловості - 6,1%. Сальдо у торгівлі товарами негативне і становило \$4,7 млрд. та у порівнянні з аналогічним періодом минулого року збільшилось на \$1,06 млрд. (у 2008 році від'ємне сальдо становило \$3,7 млрд.) [2]. Структура експорту та імпорту України у торгівлі з РФ у першому кварталі 2010 року становила відповідно: мінеральні продукти — 10% та 69,2%; хімічна продукція — 9,1% та 8,1%; деревина — 5,6% та 1,7%; метали — 20,5% та 6,4%; продукція машинобудування — 34,5% та 8,6%; продовольчі товари — 16,7% та 2,5%; інші товари — 3,6% та 3,6%. У першому півріччі 2010 року ЄС був одним з найбільших зовнішньоторговельних партнерів України. Частка експорту до ЄС-27 українських товарів та послуг становила 24,94%, а імпорту з ЄС — 33,52% . Так, найбільші групи товарів, що експортувалися з України до ЄС в 2009 році: недорогоцінні метали — \$2,1 млрд.; мінеральні продукти — \$1,3 млрд.; рослинні продукти — \$1,3 млрд. Найбільші

* студентка 5 курсу спеціальності «міжнародна інформація» Хмельницького національного університету
Науковий керівник: доц. Бондаренко О.І.

групи товарів, що імпортувалися в Україну з ЄС у 2009 році: обладнання, машини – \$3,5 млрд.; хімічна продукція – \$3,07 млрд.; транспортні засоби - \$922,7 млн. [3].

Враховуючи результати двосторонньої торгівлі між Україною та США за перший квартал 2009 року, слід зазначити, про значне зниження рівня двосторонньої торгівлі. Так загальний товарообіг за звітний період зменшився на 45% у відношенні до показника аналогічного періоду минулого року і становить \$408 млн.. Сальдо двосторонньої торгівлі було від'ємним і становило –\$ 32 млн. (за перший квартал 2008 року сальдо також було від'ємним - \$56 млн.). Імпорт американської продукції знизився на 45% та склав \$220 млн.. Експорт українських товарів знизився на 46% і становить \$188 млн. [4].

Українсько-китайські торговельно-економічні відносини включно до 2008 р. відзначалися сталістю нарощування двостороннього товарообігу. При цьому, Китай є одним з найбільших торговельних партнерів України. У 2009 році двосторонній товарообіг скоротився на 32,2 % порівняно з цим же періодом 2008 р. (на \$1,98млрд.) і склав \$4,2 млрд.. Український експорт зріс у 2,6 рази (на \$886,88 млн.) і досяг рівня \$1,4 млрд. (\$547,55 млн. у 2008 р.). Зростання українського експорту було, в основному, забезпечено нарощуванням обсягів поставок по трьом основним складовим: чорні метали; мінеральні продукти та машин і устаткування. Сальдо двосторонньої торгівлі залишалось від'ємним і склало \$1,3 млрд. (\$5 млрд. за 2008 р.). Групи товарів, що імпортувалися в Україну у 2009 р.: машини, устаткування та механізми, товари широкого вжитку, хімічну продукцію, прилади та апарати. У січні-червні 2010 року, за даними Держкомстату України, загальний обіг товарів між Україною та КНР становив \$2,3 млрд. (\$1,9 млрд. за 2009) та збільшився, у порівнянні з відповідним періодом 2009 року на 22,4 % (на \$427,43 млн.). При цьому, експорт з України становив \$495,60 млн. та зменшився на 39,2% (на \$319,16 млн.), а імпорт в Україну склав \$1,8 млрд. та збільшився у 1,7 рази (на \$746,59 млн.). Негативне сальдо становило \$1,3 млрд., його показник збільшився на \$1,06 млрд. [5].

Таким чином, із України вивозиться сировина та металопрокат, а ввозиться продукція широкого вжитку. Це може бути резервом для розвитку промисловості країни.

Література

1. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами України за 8 міс. ц.р. зросло на 22%. // <http://www.rbc.ua/ukr/top/show/otritsatelnoe-saldo-vneshney-torgovli-tovarami-ukrainy-12102010115500>
2. Державна підтримка українського експорту: Зовнішня торгівля товарами з Російською Федерацією (2009 р.). // http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/tovaroobig_za_kab_stat/rus/3542.html
3. Економічна правда: Бодрова В. Український експорт: метрополія чи колонія? // <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/10/8/251219/>.
4. Державна підтримка українського експорту: Стан торговельно-економічного співробітництва між Україною та США (1-й квартал 2009 р.). // http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/tovaroobig_za_kab_stat/usa/1957.html.
5. Стан торговельно-економічного співробітництва між Україною та Китайською Народною Республікою. Інформаційно-аналітична довідка (джерело – Мінекономіки України) // <http://www.china-ukraine.org/ru/statistics/101.html>.